

Χαιρετισμός Προέδρου
Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου
στη Δημόσια Διαβούλευση
«Περεταίρω Άνοιγμα της Αγοράς Ηλεκτρισμού»
Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας
11 Δεκεμβρίου, 2013

Κύριε Υπουργέ,

Κυρίες και Κύριοι,

Με ιδιαίτερη χαρά απευθύνω χαιρετισμό στο σημερινό Δημόσιο Διάλογο ο οποίος σηματοδοτεί μια νέα εποχή για τα ενεργειακά δρώμενα της Κύπρου, ξεκινώντας με την επίσημη έναρξη της πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας για όλους τους καταναλωτές.

Η απελευθέρωση της Αγοράς Ηλεκτρισμού ξεκίνησε σε πρώτη φάση την 1.5.2004 με το άνοιγμά της κατά 35%, το οποίο περιλάμβανε τους 800 περίπου μεγαλύτερους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας. Σε δεύτερη φάση, και από την 1.1.2009, δικαίωμα ελεύθερης επιλογής του προμηθευτή τους σε ηλεκτρική ενέργεια, είχαν όλοι οι μη-οικιακοί καταναλωτές, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν περίπου το 65% της αγοράς, ενώ από την 1.1.2014 δικαίωμα ελεύθερης επιλογής θα έχουν πλέον όλοι οι καταναλωτές ανεξαιρέτως.

Διαφαίνεται λοιπόν ότι, βαθμιαία, η μονοπωλιακή δομή παραχωρεί τη θέση της στον Ανταγωνισμό. Για να επιτευχθεί όμως κάτι τέτοιο, απαιτούνται μεγάλες προσπάθειες από τα ενδιαφερόμενα μέρη, έτσι ώστε να υλοποιηθούν σοβαρές επενδύσεις στον τομέα παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού, και οι

καταναλωτές να έχουν δικαίωμα επιλογής προμηθευτή όχι μόνο στη “θεωρία”, αλλά και στην πράξη.

Ως γνωστό, στόχος των κρατών μελών και ιδιαίτερα της Κύπρου λόγω και του απομονωμένου χαρακτήρα της, είναι η υλοποίηση των αποφάσεων της ΕΕ για

- ✓ ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς ενέργειας μέχρι το 2014,
- ✓ άρση της απομόνωσης των κρατών μελών της ΕΕ από τα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας μέχρι το 2015,
- ✓ υλοποίηση των στόχων της Ευρώπης για το 2020 για ασφαλή εφοδιασμό, ανταγωνιστικότητα και αειφορία,
- ✓ μετασχηματισμό του συστήματος ενέργειας μέχρι το 2050 με το ελάχιστο δυνατό κόστος,
- ✓ εγγύηση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της ΕΕ, καθώς και για αύξηση του μεριδίου των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στην τελική κατανάλωση ενέργειας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα σημερινά δεδομένα έχει διαφανεί ότι τα κράτη μέλη και η ΕΕ γενικότερα δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τους πιο πάνω στόχους στα χρονικά πλαίσια που έχουν τεθεί, κυρίως λόγω της αργοπορίας που παρατηρείται στην ουσιαστική προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών και στη δημιουργία πλήρως ανταγωνιστικών αγορών με τη συμμετοχή των καταναλωτών. Επιπλέον προβλήματα προκαλεί η νοοτροπία της πρόταξης των εθνικών προτεραιοτήτων έναντι των προτεραιοτήτων του συνόλου της Ευρωπαϊκής κοινότητας. Ωστόσο, οι μέχρι σήμερα προσπάθειες προς την επίτευξη της ενιαίας αγοράς ενέργειας έχουν αποφέρει αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα σε σχέση με:

- ✓ την αύξηση των επιλογών και της ευελιξίας των καταναλωτών σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες,
- ✓ τη δικαιότερη και ανταγωνιστικότερη τιμολόγηση,
- ✓ τη βελτίωση της ρευστότητας και της διαφάνειας στις αγορές χονδρικής,
- ✓ την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού
- ✓ την ενδυνάμωση των σχέσεων της ΕΕ με τρίτες χώρες

Πέραν από τα πιο πάνω οφέλη και αξιολογώντας τις μέχρι σήμερα εν εξελίξει εργασίες αναμένεται ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα θα ενισχυθεί η δυνατότητα των καταναλωτών να ελέγχουν τις ενεργειακές δαπάνες τους και να διαχειρίζονται καλύτερα τους λογαριασμούς τους μέσω έξυπνων τεχνολογιών και ειδικά των έξυπνων μετρητών. Επιπλέον, αναμένεται να αυξηθεί ουσιαστικά ο ανταγωνισμός λόγω καλύτερης πρόσβασης σε δίκτυα μεταφοράς και να βελτιωθεί η αποδοτικότητα των δικτύων.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο συμμόρφωσης με τις γενικότερες απαιτήσεις του 3^{ου} Ενεργειακού Πακέτου, των νέων δεδομένων που επικρατούν σχετικά με την έλευση φυσικού αερίου στην Κύπρο, τα οποία επηρεάζουν σημαντικά τις όποιες επενδυτικές αποφάσεις σε παραγωγικό δυναμικό, αλλά και της ανάγκης για διευκόλυνση της εισόδου νέων συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού και της πιο αποτελεσματικής ένταξης και συμμετοχής των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στην αγορά ηλεκτρισμού, της ετοιμασίας αναθεωρημένου εθνικού σχεδίου ένταξης ΑΠΕ και επανεξέτασης των υφιστάμενων σχεδίων παροχής χορηγιών, η ΡΑΕΚ ανέθεσε στην κοινοπραξία Συμβουλευτικών Οίκων ΛΔΚ ΚΑΙ E-Bridge τη διεξαγωγή μελέτης για να επανεξετάσει το σχεδιασμό της Αγοράς Ηλεκτρισμού. Η εν λόγω μελέτη θα αξιολογήσει το υφιστάμενο μοντέλο της αγοράς καθώς και την καταλληλότητά του να υποστηρίξει το ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου, θα συγκρίνει το υφιστάμενο μοντέλο της αγοράς με άλλα μοντέλα, θα προτείνει βελτιωτικά μέτρα του υφιστάμενου μοντέλου ή την υιοθέτηση ενός νέου μοντέλου και τέλος θα προτείνει ένα νέο μοντέλο ή αλλαγές του υφιστάμενου για τη μεταβατική περίοδο που θα μεσολαβήσει, πριν την εφαρμογή του τελικού μοντέλου. Η τελική έκθεση καλύπτοντας και τα θέματα μεταβατικής λύσης, και μετά από διαβούλευση με τα άμεσα εμπλεκόμενα μέρη θα υποβληθεί από τους Συμβούλους το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου και στη συνέχεια θα δοθεί η ευκαιρία σε όλους τους ενδιαφερόμενους να λάβουν μέρος στη δημόσια διαβούλευση πριν τη λήψη των τελικών αποφάσεων.

Αναμένεται ότι τα αποτελέσματα της εν λόγω μελέτης τα οποία θα τεθούν σε άμεση εφαρμογή θα συντελέσουν μεταξύ άλλων στην ανάπτυξη ουσιαστικού ανταγωνισμού, θα ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις σχετικά με την ασφάλεια εφοδιασμού σε μικρό απομονωμένο σύστημα, θα διασφαλίσουν την προστασία του καταναλωτή, θα λάβουν υπόψη την αυξημένη διείσδυση των ΑΠΕ και την μελλοντική διασυνοριακή εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας στη βάση των κανονισμών που διέπουν τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, θα διασφαλίσουν πλήρως την ασφάλεια και αξιοπιστία του Συστήματος Μεταφοράς και Διανομής και τέλος θα διευκολύνουν τη λειτουργία της αγοράς σε μια επανενωμένη Κύπρο.

Κυρίες και Κύριοι,

Κλείνοντας θα ήθελα να τονίσω ότι η ενέργεια αποτελεί βασική πτυχή της καθημερινής ζωής και της οικονομίας. Εάν δεν επιτύχουμε να επιτελέσουμε τις μεγάλες αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο η λειτουργεί η αγορά ενέργειας, θα βρεθούμε αντιμέτωποι με λιγότερο αξιόπιστο και δαπανηρότερο σύστημα, μείωση της ανταγωνιστικότητας και επιβράδυνση της πορείας απεξάρτησης από τις ανθρακούχες πηγές. Για την αναστροφή αυτών των εξελίξεων απαιτούνται επενδύσεις σε υποδομές παραγωγής, μεταφοράς και διανομής, καθώς και αποθήκευσης. Πρέπει να εκσυγχρονιστούν τα υπάρχοντα ενεργειακά συστήματα, και να ενθαρρύνουμε τη λήψη περισσότερων μέτρων ενεργειακής απόδοσης, να προωθήσουμε τον θεμιτό ανταγωνισμό και να δώσουμε στους καταναλωτές τη δυνατότητα να αναλάβουν δυναμικό ρόλο και να ασκούν πλήρως τα δικαιώματά τους και τις δυνατότητες επιλογής.

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ)